

Datum
2020-10-16

Adress
August Palms Plats 1

Diarienummer
STK-2020-1004

Yttrande

Till
Socialdepartementet

Remiss från Socialdepartementet Grundpension – Några anslutande frågor (SOU 2020:32) S2020/05113/SF

Sammanfattning

Malmö stad instämmer i stort i utredarens förslag. Malmö stad bedömer dock att det finns ett antal saker att uppmärksamma och som i vissa fall kan behöva analyseras och utredas vidare. En av de saker som Malmö stad särskilt vill lyfta fram är behovet av att utreda hur försörjningen ska lösas för dem som har en långvarigt nedsatt arbetsförmåga men som inte kan få sitt försörjningsbehov tillgodosett genom sjukersättningens och aktivitetsersättningens grundskydd. Malmö stad saknar också en barnkonsekvensanalys i utredningen.

Yttrande

Försäkringstid för grundpension m.m

Malmö stad har inget att erinra mot förslaget om att den övre åldersgränsen för tillgodoräknande av försäkringstid ska anpassas till riktåldern i det nya pensionssystemet.

Tillgodoräknande av hemlandstid

Malmö stad bedömer det väsentligt att uppmärksamma de reella skillnader som utredningen tydligt belyser mellan ersättningsförmåner inom den statliga socialförsäkringen och det kommunala försörjningsstödet, skillnader som påverkar berörda individer i hög utsträckning. Sjukersättningens och aktivitetsersättnings grundskydd, liksom grundskyddet inom den allmänna pensionen, är avsedda att kunna utgöra en långvarig försörjningskälla och beskrivs ge en ersättning på en nivå som ger en rimlig levnadsstandard medan det kommunala försörjningsstödet utgår på en lägre nivå, är hårdare behovsprövat och inte avsett att vara en långvarig försörjningskälla. Därtill, ur ett kommunalt perspektiv, vänder sig Malmö stad mot att genomföra ändringar av hemlandstidsregeln som av utredningen uttryckligen beskrivs inne bära att ett statligt åtagande övervältras på kommunerna.

Malmö stad instämmer således helt i utredningens bedömning att *Regeringen bör överväga att utreda hur försörjningen bör lösas för dem som har en långvarigt nedsatt arbetsförmåga men som inte kan få sitt försörjningsbehov tillgodosett genom sjukersättningens och aktivitetsersättningens grundskydd, antingen för att de inte genom bosättning i Sverige var försäkrade för förmånen vid försäkringsfallet eller för att de inte*

har en tillräckligt lång försäkringstid. Dessa personer är idag i hög utsträckning hänvisade till det kommunala försörjningsstödet vilket inte är avsett att vara en permanent försörjningskälla.

Underlaget kring fördelningseffekt i slutbetänkandet redogör för att förslaget kommer medföra störst sänkning av den ekonomiska standarden för de personer som idag har lägst standard, för dessa personer beräknas förslaget leda till en sänkning av standard med 7 % från en redan låg nivå. Beaktat att antalet personer i denna grupp i figur 8.5 bedöms uppgå till cirka 2200 personer ställer sig Malmö stad tveksamma till de ekonomiska konsekvenser som beskrivs i tabell 8.4 avseende att kostnaderna för ekonomiska biståndet endast antas öka med 100 000 kr för samtliga berörda personer i riket. Malmö stad bedömer att risken för en betydligt större kostnadsökning avseende ekonomiskt bistånd är stor mot bakgrund av gruppens storlek och den låga ekonomiska standard dessa individer har som utgångsläge vid genomförda förändringar enligt förslag. Det finns därmed en risk att de långsiktiga konsekvenserna för kommunerna är underskattade. På motsvarande sätt som den offentlighetsfinansiella besparingen av utredningen bedöms öka över tid bedöms effekterna avseende ekonomiskt bistånd och kommunens ekonomi fortsatt öka över tid.

Malmö stad kan se att det finns en risk för att integrationen påverkas negativt för de personer som berörs av förslaget och som kommer hänvisas till det yttersta sociala skydds nätet vid avsaknad av medel till sin försörjning; äldreförsörjningsstöd respektive försörjningsstöd. Försörjningsstöd och äldreförsörjningsstöd beviljas först efter individuell behovsprövning baserat på såväl den sökandes ekonomiska förhållande som make/maka/ sambo/ partners ekonomiska förhållanden. Bistånd utgår först då eventuella egna tillgångar i hushållet, exempelvis i form av kapital eller realiserbara tillgångar som bil, bostadsrätt eller fastighet först använts till den grundläggande försörjningen. I den mån barn ingår i berörda hushåll påverkas även de av förslaget. En starkt kringskuren ekonomi riskerar påverka hälsa och förutsättningar för delaktighet för samtliga familjemedlemmar. Av de hushåll som beviljades försörjningsstöd i Malmö 2019, mot bakgrund av att inkomst av pension inte tillgodosåg hushållets ekonomiska behov, inkluderade 16 % av hushållen barn.

Malmö stad saknar en barnkonsekvensanalys i utredningen.

Beräkning av försäkringstid för grundpension efter sjukersättning

Malmö stad har inget att erinra mot förslaget om att ta bort denna särregel. Enligt utredningen är det ett fåtal individer som kommer att beröras av förändringen.

Sjukersättning och aktivitetsersättning i form av grundersättning

Malmö stad har inget att erinra mot förslaget men ser det av största vikt att det fortsatt faller under statligt ansvar att tillgodose grundskyddet för dem som inte har rätt till någon inkomstrelaterade sjukersättning och aktivitetsersättning på motsvarande sätt som äldreförsörjningsstöd kan prövas vid otillräcklig försäkring för pension.

Konsekvenser för myndigheter och domstolar

Angående konsekvensbeskrivningen för kommunerna bedöms det av Malmö stad relevant att på motsvarande sätt som utredningen lyfter konsekvenser för de statliga myndigheterna och domstolarna gällande ökade kostnader för administration av ansökningar och överklaganden även beakta motsvarande konsekvenser avseende kommunerna. Malmö stad bedömer att konsekvenserna för kommunerna underskattas i detta avseende.

Ekonomiska konsekvenser

Malmö stad förutsätter att de ekonomiska konsekvenserna följs noga i samband med eventuellt införandet av de föreslagna förändringarna och att staten följer finansieringsprincipen och tillskjuter pengar till kommunsektorn för de ökade kostnader som uppstår.

Ordförande

.....
Katrín Stjernfeldt Jammeh
.....

Sekreterare

.....
Anna-Lena Alerud
.....

Moderaterna avser lämna in ett särskilt yttrande.